

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancați nu
se primesc. Manuscriptele
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Helmuth Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
în Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. în Ham-
burg: Karolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă armonioasă pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.

RECLAME pe pagina a 8.a o
seriă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I I I .

"GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 19.

Brașov, Luni-Marti 26 Ianuarie (7 Februarie).

1899.

Ungaria cu doi miniștri-presidenti.

În mijlocul încurcăturilor, ce caracterizează așa de mult era cea mai nouă dualistă, s'a ivit aparițiunea curioasă, că de două săptămâni încôce Ungaria are doi miniștri-presidenti: unul de fapt și altul *in spe*, d'er amândoi încredințați simultan de cătră monarch cu o misiune din cele mai grele și delicate, din câte s'au ivit până acum în viața parlamentară ungară.

Cetitorii noștri au înțeles, că e vorba aici de baronul Banffy și de consilierul intim Szell. La 22 Ian. când Banffy a plecat la Viena, ca să raporteze monarchului asupra situațiunei, a aflat acolo și pe d-l Szell. S'a dis atunci, că Szell a fost ascultat de Majestatea Sa la dorința ministrului-president. Mai târziu a afirmat Banffy, că Szell a reprezentat la palat partida „liberală”. În urmă însă a eșit la lumină în mod neîndoios, că Szell a fost chemat direct de cătră monarchul, dela care a primit misiunea de-a conduce tratările de învoială cu opozițiunea.

De două săptămâni așa-d'er funcționează Szell ca reprezentant al Coronei față cu opoziția și rolul său de controlor al lui Banffy s'a accentuat tot mai mult și a primit cu ocaziunea audiențelor de Sâmbătă o nouă și mai viuă expresiune.

Dela 22 Ianuarie încôce Banffy n'a mai fost chemat la Viena, d'er pentru aceea a fost chemat mai deunăzi ministrul de finance Lukacs și acum în urmă ministrul de honveđi br. Fejervary și, de-odată cu el, erăși Coloman Szell. Amândoi aceștia au fost primiți în aceeași zi și foile opoziționale înregistră cu bucuria, ca amănunte interesante, că audiența lui Fejervary a fost foarte scurtă, pe când Szell a fost reținut la monarchul peste o oră.

Dacă s'a luat vre-o deciziune

definitivă, ori nu, nu se știe, însă în cercurile politice din Viena se crede, că ea va urma în curând. Aceleași cercuri, după simptomele din urmă, par a-și fi schimbat părerea, ce o aveau, că Banffy ar fi de neînlocuit și că la spatele lui ar sta întreaga partidă guvernamentală.

Ori cum ar fi, lucrurile se prezintă în realitate astfel, că Szell figurează de fapt, ca al doilea ministru-președinte la tratările pentru compromis. Se așteaptă acum cu încredere să se vadă, ce a adus Szell dela Viena, dacă a venit deja cu decretul de ministru-președinte în buzunar, ori că în fața dificultăților va fi constrins a renunța la misiunea, ce a primit-o dela Majestatea Sa.

Grupul conducător al partidei guvernului, clica Tisza-Banffy, se vede, că nu numai a dorit să se întempele cazul din urmă, d'er a și lucrat în direcția de-a paraliza acțiunea împăciuitoare a lui Szell prin metoda, ce a observat-o la tratări. Astăzi șansele celor, cari s'au fost grupat în jurul legii Tisza, sunt mai slabe și se pare, că Szell e chemat a juca încă de aci încolo rolul său cel mai însemnat, ca autoritate, ce funcționează cu mari plenipotente pe lângă autoritatea ministrului-președinte actual.

Acum recunosc și acele foi, cari la început luaseră cam peste picior acțiunea de împăcare a lui Szell, că o misiune mai onorifică, decât a primit el, nu s'a mai pomenit. „A înflința fățiș pe lângă consilierii responsabili ai coronei, ca autoritate nerresponsabilă, deciziunea prea înaltă, numai de tot rar — ăice „Pester Lloyd” — i-a fost dat până acum unei personalități parlamentare în viața noastră politică”.

Noi însă ăicem, că un cas analog ca într-o criză atâta de însemnată să funcționeze lângă o altă doi

miniștri-presidenti, unul responsabil și altul nerresponsabil, nu s'a mai pomenit până acuma nici în viața parlamentară ungară.

Dacă totuși s'a putut întâmpla astfel de curiozitate, acesta dovedesce numai cât de încălcite și nefiresci au ajuns a fi stările de astăzi, dovedesce, că criza este mai gravă și mai amenințătoare în consecințele ei, decât au creșut și cei mai pesimiști dintre guvernării și opoziții unguři.

A crede deci, că o astfel de bătă s'ar pute lecul numai cu mijloce paliative, este cea mai mare rețacire din cele multe, ce caracterizează prevederea și înțelepciunea politică ungurescă.

Un răspuns studenților români.

Ca mulțămire studenților universitari din Bucuresci și junimei academice din Viena, cari l'au felicitat pentru-că a întins o mână de ajutor tinerului Lucian Bolcaș gonit dela Academia din Ordeea-mare, d-l Sava Șomănescu publică în ăiarul „Timpul” din Bucuresci dela 24 Ian. v. următorul răspuns:

Ceea-ce am făcut, este o simplă datoriă de Român, căci nu pôte fi Român, care să nu-și iubească țera și nemiul și să nu fiă gata a-și sacrifica averea și viața pentru apărarea lor.

Ceea-ce mă bucură însă, este ecoul ce faptul meu a găsit în inimile Românilor și în special în tinerimea universitară.

Am fost atins de pedepsă nedreptă ce s'a dat tinerului Bolcaș, pedepsă care nu este basată pe un text de lege, ci pe ordonanță ministerială, pedepsă care nu lovește numai un fapt determinat și îndeplinit, care anulează titluri neexistente și suprimă mijlocele de viață pentru viitor, pedepsă nedreptă, care tinde a suprima în tinerime ori-ce manifestația a vieții intelectuale și morale și a năbuși simțirile cele mai nobile ale omului. Acesta este nu o pedepsă, ci un întreit asasinat material, moral și intelectual.

Arată mai departe, enumerând casurii, cum a trebuit să-l amărăscă și să-l revolte,

vădând cele ce s'au petrecut și se petrec în Ungaria, unde Românii sunt mereu terorizați, maltratați, prigonți, trași în judecată și pedepsiți pentru că-și manifestă sentimentele lor naționale și-și apără nemiul; unde se uneltesc în contra naționalităților, unde plângerile Românilor, ca și ale Slavilor și Sașilor sunt respinse și temnițele gem de condamnării români, slavii, germanii, cari n'au altă vină decât aceea, de a nu fi fost năcuți Unguri. Apoi continuă astfel:

Mă întreb acum: o țera în care legile nu se respectă, fiind administrată prin ordonanțe ministeriale; o țera în care dreptate nu există, țera în care libertate nu există, o țera în care se împiedecă ori-ce aspirațiune și se falsifică ori-ce manifestație a vieții publice, nu constituie ăre un pericol pentru pace și nu este acesta un element de desordine în mijlocul Europei civilizate?

Și dacă acum trecem la altă ordine de idei, mă întreb: Rămas-a vre-o instituție neatinsă de mâna sacrilegă a desnaționalizării popoarelor conlocuitoare cu elementul unguresc? Rămas-a în picioare vre-unul din principiile cele mari câștigate de omenire cu torente de sânge? Libertate individuală, libertate de conștiință, libertate de întrunire, libertate de presă, nimic din marile principii ce fac puterea și admirațiunea puterilor civilizate, nu este respectat în Ungaria.

În aprinderea creerului șovinist, ei calcă drepturile istorice ale popoarelor conlocuitoare și ținându-le în condițiuni excepționale și sub legi speciale, au pretențiunea de a-și asimila popoarele pe care le prigonesc. Ei uită că n'au nimic din elementele trebuincioase pentru asimilare. Ei uită că pentru a asimila trebuie să fiă superiori în cultură, să aibă moravuri blânde și să fiă toleranți și cuvințioși, calități pe care nu le au în aceeași măsură cu popoarele conlocuitoare de rasă latină, germană și slavă.

Ceea-ce Wlassics face cu tinerul Bolcaș, guvernul unguresc face cu 12,000,000, pe cari o nenorocită întâmplare i-a pus sub oblăduirea lui; ăre faptul guvernului unguresc îl califică cu același termen, ca și pentru ministrul de culte.

Acesta nenorocită stare de lucruri a adus depotismul, confuzia și anarhia în țera vecină. Ceea-ce se petrece acolo, este dovada adevărului ăiselor mele, că nimeni

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Despre diferența de timp, schimbarea datului și timpul de zonă.

De Iosif Maxim, profesor.

Pentru de a înțelege mai bine espunerea următoare, este de lipsă a lămurii unele noțiuni.

1) Meridianul este un cerc, care merge pe suprafața pământului prin polul nordic și sudic, său meridianul este un plan vertical pus prin cei doi poli. Acest plan trece negreșit și prin centrul pământului. Definițiunea a doua ne servește pentru de a pute mai ușor esplica culminațiunea sôrelui, său a unei stele. Fiă-care punct (oraș, sat etc.) de pe suprafața pământului își are meridianul său propriu.

2) Culminațiune se numesce trecerea sôrelui, său a unei stele prin planul meridianal.

3) O ăi este timpul cât îi trebuie pământului pentru de a se învîrți odată împrejurul osiei sale, său pentru de a face o rotațiune întregă. ăia este și timpul cât

ii trebuie sôrelui, său unei stele dela o culminațiune până la cea următoare. ăia întrégă constă din ăia proprie și din nôpte, și se împarte în 24 de părți egale, numite ăre. O ăra are 60 minute.

4) Amăđi pentru o localitate este momentul, când culminăză sôrele, său când trece prin meridianul acelei localități.

5) Ecuator numim cercul pe suprafața pământului tocmai la mijloc între polul nordic și sudic. El taie toate meridianele astfel, ca să rămână distanțe egale până la poli. Ecuatorul se împarte, ca și ori-ce cerc, în 360 de părți egale, numite grade. Prin fie-care punct (grad) al ecuatorului trece un meridian.

ăia se începe în viața civilă la 12 ăre nôptea, adecă când se isprăvesce una se începe cealaltă. În acest moment se schimbă numele ăilei și data. Trecem d. e. din Mercuri 6 Ianuarie în Joi 7 Ianuarie. Sunt momente, când se schimbă și numele lunii, ba și numărul anului. ăia se începe așa-d'er la culminațiunea contrară, său de jos a sôrelui, adecă când locuitorii depărtați de noi cu 180° au amăđi.

Când locuitorii din Brașov vor avé amăđi, atunci mai au amăđi toți aceia,

cari au același meridian d. e. Feldiôra, G.-Sz.-Miklos, Borsec, Câmpulung (Bucovina) Tarnopol etc. Alții, cari stau dela Brașov spre răsărit, vor avé încă înainte de prând. Din contră cei cari stau dela Brașov spre răsărit, vor fi deja după prând. Diferența este pentru fie-care grad de lungime geografică 4 minute, adecă a 360 parte din o ăi. ($\frac{1 \text{ ăi}}{360} = \frac{1440 \text{ m.}}{360} = 4 \text{ m.}$)

Să presupunem, că avem în Brașov 12 ăre amăđi. În acel moment un oraș situat spre ost dela noi cu 18°, va avé 12 ăre + 18 × 4 min. = 1 ăra 12 m. după prând; din contră alt oraș spre Vest cu 18° va avé 12 ăre — 72 m. = 10 ăre 48 m. înainte de prând.

Doi călători, cari plécă dela același loc, unul spre Vest și celalalt spre Ost, se vor întâlni după 180° și vor avé o diferență de o ăi întregă.

Să ilustrăm acesta prin un exemplu mai drastic:

Suntem în Brașov și avem 12 Ianuarie 10 ăre înainte de prând și mergem pe un glob geografic cu degetul dela Brașov spre Ost; vom avé după 90°: 12 Ian. 4 ăre după prând; după alte 90°: 12 Ian. 10 ăre sêra, după alte 90°: 13 Ian. 4 ăre

dim. și, în fine, după alte 90° vom ajunge tot la Brașov și vom avé 13 Ian. 10 ăre dim. Dacă facem această călătoriă cu degetul pe glob în sens vestic, va trebui să subtragem tot 6 ăre pentru 90° și, ajungând la Brașov, vom avé 11 Ian. 10 ăre a. m.

De sigur un nonsens, pentru-că o localitate nu pôte avé în același timp diferite date. Nonsensul urmëză însă din rotundimea pământului (forma de glob) și din noțiunea de ăi. Un Brașovean, care va călători tot spre Ost în jurul pământului, va avé, când ajunge acasă, cu o ăi mai mult în călindarul său, d. es. 5 Maiu în loc de 4 Maiu, și altul, care va călători spre Vest, va avé 3 Maiu în loc de 4 Maiu.

Să presupunem, că pământul împreună cu sôrele ar sta pe loc, adecă în odihnă, atunci jumătatea din suprafața pământului ar fi în permanentă ăi, și cealaltă jumătate în permanentă nôpte. Călătorului în jurul pământului, prin simplul fapt al călătoriei sale, îi va apune și răsări sôrele. Dacă el se mișcă (călătorește) în același sens, ca și pământul, adecă spre Ost, va petrece ăilele, cari se nasc din rotațiunea pământului, plus 1, care rezultă din călătoriă sa.

nu p^ote călea nepedipsit principiile eterne ale echității, dreptății și libertății.

Acum mă întreb: Ce este de făcut, scumpă și dragă tinerime?

Un singur lucru: Să facem lumină, să lucrăm.

Călcare de lege, despotismul și arbitrarul nu pot trăi în lumină.

Să facem cunoscute lumii civilizate toate faptele fără de lege, de despotism și arbitrar, și se protestăm cu tenacitate la șefii supremi ai statelor noastre pentru cea mai mică nedreptate.

Să facem apel la bătrânul suveran al Austro Ungariei și să-l rugăm cu respect, ca la fîntul țărilor sale să nu piardă din vedere devisa vechei case de Habsburg, ce stă scrisă cu litere de aur pe palatul său: *Justitia fundamentum regnorum*.

Să facem apel la toate statele, care au ca și noi conaționali în Austro-Ungaria, să pue bunele lor ofiții pe lângă guvernul Austro-Ungariei, spre a remedia o asemenea stare de lucruri, dând naționalităților drepturile ce li-se cuvine pentru o într^ogă și egală îndreptățire.

Să facem apel la toți omenii de bine, la toate inimile culte, și generoase, să susție cauza a 12,000,000 de locuitori maltratați și brutalizați în mijlocul Europei civilizate și la finele secolului al 19-lea.

Dreyfus, condamnat de trădător, găsesce atăți apărători, și 12,000,000 de ființe nevinovate, să nu găsească inimă, care să protesteze?

Împăratul Rușilor ridică stindardul împăciurii popoarelor, propun^ond desarmarea pentru a pregăti o viață mai bună omenirii apăsate. Puterile Europei civilizate se unesc pentru a scăpa pe creștinii de sub jugul nedrept și apăsător al Turcoilor. Stavov ele impasibile, când se va duce vestea de tot ce se petrece în Ungaria?

Etă pentru-ce v'am recomandat stăruință și lumină.

Am primit scrisori de mulțumire și încurajare și dele mai mulți bărbați italieni și germani, din coloniile de aici.

Vă mulțămesc vouă, studenți din România și străinătate, pentru felicitările ce-mi adresați, precum și domnilor, cari au binevoit a mă onora cu scrisori și cărți de vizită.

S. Șomănescu.

Crisa.

(Br. Fejervary și Col. Szell la Viena).

Vineri dimineața ministrul de honvești br. Geza Fejervary a plecat la Viena, pentru a raporta — pe cum se ăice — Maj. Sale asupra pretensiunilor opoziției și a prospectelor compromisului. Br. Fejervary, după toate probabilitățile, s'a dus la Viena din însărcinarea guvernului.

În aceeași ăi s'era însuș a plecat și Coloman Szell la Viena. Plecarea lui a sciut s'o tăinuască atât de bine, încât afară de Banffy, nimeni n'a aflat despre ea și deputații din dietă numai din raporturile telefonice trimise din capitala austriacă la Budapesta au sciut, că monarchul a primit în audiență, afară de Fejervary, și pe Szell. Despre acesta din urmă se ăice, că

Maj. Sa l'a chiamat expres prin cancelaria cabinetului.

O telegramă din Viena cu data de 4 l. c. afirmă, că călătoria lui Szell stă în nex causal cu a lui Fejervary și că prin ohiămarea lui, monarchul a vrut să arate, că dorese urgentarea realizării compromisului.

Cei doi politici maghiari s'au reintors deja Sămbătă din Viena la Budapesta, după-ce au fost primiți *separat* în audiență de cătră Maj. Sa.

Asupra rezultatului audiențelor nu se vorbesce nimic pozitiv. Deciziunea monarchului nu se așteptă, decât pe aăi, seu mână, după-ce probabil va merge la Viena și ministrul președinte Banffy.

*

Răspunsul opoziției la ultimul nunciu al guvernului, a fost predat acestuia oficios Vineri la amiaă prin disidenți. Ministrul președinte, luând răspunsul a declarat, că din cauza călătoriei lui Fejervary și Szell la Viena, numai Lună (aăi), seu Marți (mână) va pute fi în poziție de a răspunde. Tot odată Banffy s'fi declarat, că n'are intențiune de a disolva camera, decât compromisul se va face pe baza condițiunilor reciproce.

*

Una din foile opoziționale scrie, că lui Banffy nu-i trece prin minte a demisiona, că el are încredere în partida lui, în solidaritatea guvernului și în monarch. Aceeași foie pretinde a sci, că Banffy a început deja să pregătescă nouăle alegeri, cu toate că o disolvare a camerei nu-i vine la socotă chiar nici unei mari părți dintre mamelucii săi.

Viitorul apropiat va arăta cine are să fie ministrul președinte: Fejervary seu Szell? De-ocamdată Banffy crede, că nici unul — ci tot el.

Slavii din Austro-Ungaria și Balcani.

Diarul „St. Petersburgskija Vjedomosti” publică o revistă interesantă asupra situațiunii și mișcării popoarelor slave din monarchia austro-ungară și din Peninsula balcanică în cursul anului 1898. Etă, în extras, revista diarului rusesc:

Înainte de toate ea se ocupă de luptele dintre Cehii și Germanii din Austria și ia cu bucuria la cunoștință, că atât Cehii, cât și ceilalți slavi austriaci, încep a-și elupta o pozițiune din ce în ce mai tare față cu Germanii. Cehii mai ales au căștigat mult în urma nisuițelor lor.

După Cehii, foia rusescă se ocupă cu Slovacii din Ungaria, despre cari ăice, că sunt asupriți în mod nemilos de Maghiari. Face mai departe amintire despre Ruteni și starea lor deplorabilă ăicend, că ei sunt prăpădiți atât în privința morală, cât și materială. Despre Sărbii din Ungaria vorbesce foia rusescă pe larg. Sărbii — ăice

ea — cu totă opozițiunea lor seculară și cu toate luptele lor mari, ce au purtat, sunt asupriți strașnic de Maghiari, deși Sărbii în raport cu celelalte naționalități ar pute fi în pozițiune mai favorabilă, fiind-că acest popor de rasă slavă are în vecinătate două state independente în Balcani, dintre cari mai ales Serbia, decât ar fi în raporturi consolidate și decât ar ave măcar autoritatea de sub principele Mihail — când era numită stat de model — mult ar pute să facă pe cale diplomatică pentru frații lor asupriți din Ungaria. Aceștia însă n'au mult folos și sprijin dela frații din regat, căci Serbia însuși abia p^ote să-și ajute. De când Serbia este de facto în mână lui Milan, se pare că și-a uitat, că Germanii, din timpuri străvechi cei mai înverșunați inimi ai Slavivilor, au dat pe Sărbii din partea ungară a monarchiei pe mână Maghiarilor, cari îi asuprese așa, încât guvernul unguresc vr^o să le răpescă acum și ăautonomia bisericescă.

Starea Bosniacilor și Herțegovinenilor este și mai tristă — continuă diarul rusesc. Pe aceștia par' că i-ar fi uitat chiar și Dumneșeu. Bosniacii și Herțegovinenii au desfășurat cei dintăi stindardul luptei pentru libertate, când popoarele balcanice s'au rescutat în contra jugului turcesc. Pe când Europa a empancat pe celelalte state din Balcani, pe Bosniaci, cari au avut cutezanța de a supera pe „omul bolnav”, i-a tractat amar, i-a pus în robie și mai mare. Ei sunt dați pe mână lui Kallay, care suprimă ori-ce fel de manifestare a sentimentului național. Europa nici nu vr^o să se misce în favoarea lor.

Dér mai sunt și în Macedonia Sărb sub jug străin, — ei însă au mângăerea de a fi în societatea Bulgarilor asupriți. Și e mirare, că tocmai aici cele două națiuni surori își îngreunază reciproc pozițiunea prin continuele frecări dintre ele.

Articolul se ocupă mai departe cu raporturile din Bulgaria, care de loc nu pot mulțami pe foia rusescă. Amintesc cu laudă despre Muntenegru, pe care îl numește paza și fortăreața Slavilor din Balcani și arată cum „eroicul principe” a eșit victorios din conflict, ce l'a avut în urmă cu diplomația austriacă.

Foia rusescă își sfirșesc revista sa vorbind despre „națiunea soră polonă”, la care constată în timpul din urmă un puternic curent slavo-fil, și conchide, că în anul expirat popoarele de seminiție slavă s'au luptat energic — deși cu puține rezultate — în contra curentului german. În lupta această „Vjedomosti” vede consolidarea ideii slave, despre ceea-ce au dat o viuă dovadă sărbările din Praga în amintirea lui Palacky. De încheiere provocă pe toți Slavii să fie solidari și să nu slăbescă, căci pe lângă toate greutățile, „viitorul va fi al Slavilor”.

Călătoria spre Ost este identică cu rotațiunea călătorului în jurul osiei. Așa déră el face o rotațiune mai mult ca pământul. Din contră călătorul spre Vest va ave o ăi mai puțin, pentru-că el se învârtesc în jurul osiei în sens contrar cu rotațiunea pământului. Popular am ăice, că călătorul spre Ost se învârtesc pe suprafața pământului ca un fir de ață, ér călătorul spre Vest se desvârtesc.

Din această încurcătură putem eși numai așa, că ne luăm un punct de mânăcare. Să ăicem, că un dat nou să-l începă locuitorii din comitatul Brașovului, d. e. 1 Ian. (anul nou), și acesta o putem ăice pentru-că negreșit trebuie să existe pe globul pământului nisece locuitori, cari vor ave ei mai întâi anul nou, și după aceea să urneze ceilalți, adecă unii după 5 min., alții după o oră, 2, 3, etc. și alții după 24 ore. Cine vor fi acești locuitori, cari vor începe anul nou tocmai după o ăi? Cine vor ave 31 Dec. de început atunci, când Brașovenii și cei din comitatul Brașovului întră în anul nou? Negreșit vecinii lor spre Ost, adecă locuitorii din comitatul Treiscaune. Resultatul ar fi, că în Bra-

șov am ave d. e. Mercuri 6 Ian. 1899 a. m. și în apropiatul Său-Georgiu Marți 5 Ian. 1899 a. m.

Linia, care desparte comitatul Brașovului de al Treiscaunelor, ar ave acum o însemnătate astronomică, și s'ar numi *linia de demarcațiune pentru schimbarea datului*.

O astfel de linie luată aici numai ca exemplu teoretic, esistă de fapt printre insulele din oceanul indic și s'a desvoltat cu descoperirea lor de cătră corăbierii portugesi, holandesii și spaniolii. Linia numită „limita datului” plecă din Strimțoarea lui Behring printre Kurile și Aleute, Formosa și Filippine etc. astfel, că rămân la Vest de linie Kurilele, Formosa, Japan, Iava, Sumatra, Bornso, Guinea nouă, Australia, Caledonia nouă, Zelanda nouă și Chatam. Éră spre Ost rămân Aleutele, Filippinele, Mariaanele, Carolinele și Fidschi. Se înțelege de sine, că linia această ideală este curbă și are pe mare printre insule forma unui S întins. Locuitorii acestor insule — deși nu sunt departe — au date diferite, d. e. unii au *Lună dim. 11 Ian.* și ceilalți au *Dumineca dim. 10 Ian.*

Acosta depinde dela aceea, că din care

parte au venit națiunile descoperitoare și cuceritoare și li-a impus datul. Portugesii și Holandesii veniau pe la Sudul Africeii (capul bunei speranțe), adecă dela Vest, și aduceau d. e. 16 Oct. Spaniolii veneau prin strimțoarea lui Magelhaens și dela vestul American, așa-déră ajungeau în oceanul indic dela Ost și aduceau pe 15 Oct.

În litoralul chinezesc se află orașul Macao stăpănit de Portugesi, ér vis-à-vis în Filippine pe insula Luzon orașul Manila stăpănit (până acum cel puțin) de Spaniolii. Diferența în lung. geogr. este numai 7½°, ceea-ce ar face o diferență de 30 minute. Césul și călindarul ar trebui decif să arate a) în Macao 26 Maiu 8 ore dimineața și b) în Manila 26 Maiu 8 ore și 30 min. dim.

În realitate însă pe Manila avem numai 25 Maiu 8 ore 30 m. dim.

Din cele espuse putem răspunde la întrebarea: cari locuitori încep mai întâi anul nou? Răspunsul este: Locuitorii de pe insula Chatam, situată ceva spre Ost dela Zelanda nouă.

(Va urma.)

Un toast al împăratului Wilhelm.

Împăratul Germaniei *Wilhelm II* a ținut un toast interesant cu prilejul banchetului, ce s'a dat în onoarea lui la deschiderea dietei provinciale din Brandenburg.

Președintele provinciei *Achenbach* a adresat împăratului cuvinte de laudă și mărire pentru faptele Hohenzollernilor.

Împăratul ridicându se i-a răspuns ăicend, că Hohenzollernii totdeauna s'au simțit responsabili pentru faptele lor, nu numai înaintea lui Dumneșeu, ci și a omenilor. Toate luptele și războiele, ce le-au purtat înafară, precum și toate întreprinderile lor înăuntru, au fost conduse de sentimentul răspunderii față cu poporul supus și față cu țera încredințată guvernării lor. Făcend amintire despre călătoria în Orient, împăratul ăise, că stând pe muntele Olivilor *a jurat din nou, că va încerca totul pentru salutea poporului său*. Apoi citand cuvintele lui Moltke: „*Acum se vedem crescend arborele*” pronunțate de genialul mareșal după războiul cu Franca, continuă:

„Da, domnii mei, arborele, care l'am vădut crescend și de care trebuie să ne îngrijim, este stăruial imperiului german. Crecerea lui e sănătoasă, fiind-că stă pe pământul bun al Brandenburgului și în acest pământ i sunt și rădăcinile. Nu numai un vifor l'a ajuns și adese-ori era pe aci să piară, însă trunchiul și ramurile lui atingend pământul Brandenburgului, va sta vecinic, de va voi Dumneșeu. Astăi dér vomit din nou, că voiți face totul, ce se p^ote pentru acesta. Calea ce am făcut în țera făgăduinței și pe pământul sfânt, imi va sta în ajutor, ca să desvolt acest arbore, să-l apăr și scutesc, ca un bun grădinar să-i curăț crengile de prisos și să stărpesc viermii, ce vor să-i rodă rădăcinile.

„Sperez, că voiți ajunge să v^od chipul, cum arborele să desv^oltă minunat și cum stă înaintea lui „*deutscher Michel*”, cu mână pe mânerul sabiei și îndreptându-și privirea înafară, *ca să apere arborul. Este sigură acca pace, care stă după scutul și sub spada lui „deutscher Michel*”. Minunată întreprindere este de a căștiga pacea pentru toate popoarele. Până când însă asupra omenimei domnesce păcatul, totdeauna va fi război și ură, pismă și certă, și pururea omul se va nisui a căștiga avantajul asupra omului. Ceea-ce însă este lege între omeni, este lege și între popore. Să nisuiim dér, ca cel puțin noi Germanii să fim solidari, ca o stâncă puternică. De această stâncă de bronz a popoarelor germane să se frângă toate valurile, ce amenință pacea departe peste mare și aici acasă în Europa. Cei-ce în primul rând trebuie să fii în ajutor la acesta, sunt brandenburgienii și Brandenburgul. Și deore-ce presupun, că nu v^o p^ote căde greu a urma stindardului negru-alb și stindardului roșu al marchionilor, sper, că D-Vostră înțelegeți, că pe cum în trecut, așa și în viitor voesc să mă razim pe Brandenburg și că, în această, coutez la fidelitatea D-Vostră”.

Toastul împăratului a produs mare în-suflețire.

Mórtea principesei Bulgariei.

Despre ultimele momente ale principesei *Maria Luisa*, se telegrafază din Sofia următoarele:

Când doctorii au constat oedemul, au informat imediat pe prințul Ferdinand, că ori-ce speranță este perdută.

Principesa *Maria Luisa* însă-și a recunoscut gravitatea bólei sale, și avend totă cunoștința, a cerut să vadă pe copiii ei, cari i-au fost aduși înaintea patului.

Ea a ăis prințului Ferdinand: „Eu mor, dér voiți fi întotdeauna cu tine, și de sus din cer, voiți veghea asupra Bulgariei, asupra ta, asupra copiilor noștri și asupra cauzei Bulgariei”.

Ea a mai ăis încă, adresându-se prințului Boris: „Intr'o ăi, când vei fi chemat să domnesci, caută să fi un suveran esemplar”.

Prințul Ferdinand, care ținea fără în-

cetare mâna principesei, o sărută și plângea neîncetat.

Micii principii au fost îndepărtați apoi, după-ce au mai sărutat încă odată pe principesa.

Pe la 8 ore principesa Maria Luisa a pierdut cunoștința, respirând foarte liniștit. Prințul Ferdinand era tot în genușchi lângă patul ei.

*

Se fac pregătiri mari pentru înmormântare. Corpul principesei a fost espus în capela arhiepiscopului. Tota lumea are libertate să intre în palatul princiar.

In fiș-care minut sosesc cereri de amănunte asupra ultimelor momente ale principesei.

Deși foarte abătut, prințul a primit cererile diplomatice, care i-a prezentat condolențele sale.

Cu ocazia morții principesei, Sultanul a trimis un reprezentant special cu o scrisoare autografă pentru prinț.

Regele României trimite un delegat special pentru a asista la înmormântarea principesei.

Emoțiunea tuturor locuitorilor din Sofia devine din ce în ce mai adâncă. Decorarea funerară a orașului a început deja.

Inmormântarea se va face Miercuri, în ziua Martii, după cum s'a dispus.

Se așteaptă multe personaje înalte, aparținând Curții imperiale și regale.

SCIRILE ȚILEI.

23 Ianuarie v.

Parastas pentru fericitul Episcop Ioan Popasu. „Folia Diecesană“ din Caransebeș scrie: In 5 Februarie v. c. se implinesc 10 ani dela răposarea primului episcop al reînființatei noastre diecese a Caransebeșului, *Ioan Popasu*. Venerabilul Consistoriu, având în vedere și dorința sinodului eparchial exprimată în ședința din 15 Aprilie anul trecut, a dispus, ca Duminică în 7 Februarie v. c. să se celebreze în toate bisericile diecesei noastre parastas pentru odihna sufletului răposatului episcop *Ioan Popasu*, cu care ocaziune să se țină cuvântări despre fericitul în Domnul episcop.

Sistemul electoral, ce se practică aici în Ungaria, se caracterizează foarte bine și prin faptul, că de exemplu în comitatul *Moșon*, care e cunoscut ca un comitat *oposițional*, numărul celor ce ajung a fi introduși în listele electorale este din an în an mai mic. Așa de exemplu în cercul *M. Avár*, dela 1896 până în 1899 numărul alegătorilor s'a împușinat cu 332; în cercul *Zurány* s'a împușinat în același timp cu 106. Pierderea numai în aceste 2 cercuri este deci, dela 1896 și până aici, de 438 alegători. In acele cercuri însă, unde alegătorii s'au obținut a-și da voturile pentru omenii de-ai guvernului, numărul alegătorilor pretutindenea e în creștere.

Pentru masa studenților români din Brașov. Situația contribuțiilor pe 4 Febr. n.: fl. 1245.96. In 5 Febr. n. au mai intrat dela: D-l Iosif Vaida din Sinaia fl. 5; dela Dl. Ștefan Dobrea, comerc. în Galați, fl. 5. — Situația actuală: fl. 1255.06. Mulțămirea marinimoșilor donatori!

Episcopul Szabo jubilent. Diarul „*Alkotmány*“ află din Gherla, că acolo se fac pregătiri pentru serbarea „cu pompă“ a jubileului de 20 ani de când Szabo a fost numit episcop, la 1879. Nu scim, decât adicții episcopului au ales tocmai bine momentul pentru a pune în evidență „meritele“ sale ca episcop. Vedem însă, că de pe acumă fac mare reclamă în foile unghurese cu acest jubileu. Firesce, că cetitorii acestor foi le vor crede pe cuvânt, că pompa și strălucirea, ce vor să-o dea jubileului, ar fi efluxul „simpatiei generale“, de care s'ar bucura episcopul în sinul credincioșilor săi.

Ședința publică a societății de lectură „Ioan Popasu“ dela gimnaziul și școala comercială română din loc, ce s'a ținut ieri Duminică d. a., a fost foarte bine cercetată. Venitul curat, care pe jumătate e destinat

pentru *masa studenților* trece peste 100 fl. Amănunte în numărul de mâne.

Nouă bancă în Brașov. Partida Șașilor verzi, în frunte cu Dr. Flechtenmacher și Dr. Lurz, publică un prospect pentru fondarea unui nou așezământ de bani în Brașov, sub numele de „*National-Bank*“. Capitalul de fondare este fl. 100.000. După cum se vede din prospect și chiar din numele băncii, institutul va servi exclusiv interesele naționale sășesci.

Coroane eterne. Pe mormântul răposatului profesor *Dr. Vasile Glodariu*, în locul unei cununii peritóre, D-l *Ștefan Dobrea* comerciant în Galați, ni-a trimis 5 fl. drept coroană eternă la fundațiunea iubiților răposati, întru ajutorarea școlărilor români săraci. Suma de sus se chităză și se adaogă la numita fundațiune. Brașov 25 Ian. v. 1899: *Comitetul parochial român gr. or. din Cetatea Brașovului*.

Un nou disident. Fostul fișpan al comitatului Neograd, *Daniel Laszlo*, unul dintre stâlpii partidei guvernamentale, a rupt'o și el cu actualul sistem și nu numai că a eșit din sinul partidei „liberale“, d'er s'a pus în fruntea mișcării opoziționale din faimosul comitat al Torontalului, devenit celebru prin abuzuri și defraudări.

Noul ambasador austro-ungar la Petersburg. Din *Viena* se anunță, că noul ambasador austro-ungar la Petersburg, br. *d'Aerenthal*, își va ocupa locul pe la finele lui Februarie. In 12 l. c. va prezenta scrisorile de rechemare regelui Carol și pe nou numitul ambasador contele *Pallavicini*, care-i va ocupa locul în Bucuresci.

Numărul studenților la universitățile și Academiiile unghurese. Organul oficios al ministerului de culte, publică un raport asupra numărului studenților dela toate universitățile și academiile unghurese în anul 1898. Sunt cu totul 9355. Dintre aceștia la universitatea din Budapesta 5373, la cea din Clușiu 973; restul se împarte între diferitele școlile superioare din țară.

Nemții austriaci în contra Romei. Cetitorii noștri le este cunoscută mișcarea, ce s'a pornit de curând între Nemții din Austria. O fracțiune dintre ei, pentru- ca să demonstreze și mai mult alipirea lor față de Germania protestantă, vor să iasă din sinul bisericii catolice. Primul pas l'au făcut — pe cum se știe — prin ținerea unei adunări în *Viena*, unde ca la 800 de participanți s'au declarat gata de-a trece dela catolicism la protestantism, îndată- ce se vor afla măcar 10.000 de suflete, cari să-i urmeze. In favorul acestei mișcări, Nemții malconțenți au voit să țină Joia trecută o numărösă adunare populară în *Graz*. Tocmai vorbia preotul *Nittel*, când poliția păși în sala adunării și i-a imprăsciat. Disolvarea adunării a produs un mare șgomot printre cei de față, care departându-se cântară „*Wacht am Rhein*“, ér pe stradă au început să strige: „*Ne rupem de Roma!*“

Comună pustiită prin foc. Am fost amintit într'unul din numerii trecuți, că comuna *Nagy-Babrocz*, comit. Lipto, a fost total pustiită prin foc. Amănuntele ce se publică acum despre marele incendiu, sunt înflorătoare. Focul a isbucit noaptea în șura unui locuitor din comună așa, că proprietarul șurei dimpreună cu nevastă-sa au umblat cu lampa în șură, împiedecându-se a căduț, lampa s'a spart și nutrețul, ce se afla acolo, a luat foc. Sufla un vânt mare, încât nici că era posibil o stingere séu o localizare a focului. Dela șură au luat foc celelalte edificii, apoi de-arândul casă de casă. In chipul acesta au ars total 300 de case, 500 edificii laterale și 200 de hambare cu bucate. Au ars două oțele și edificiul poștei cu toți banii ce se aflau în ea. Mai departe, s'au pustiit prin foc 150 capete de vite cornute, 200 oi și 60 de porci. D'er ce e și mai oribil: jertfă a flăcărilor au căduț 17 vieți omenești și vre-o 90 grav răniți. O mare parte dintre răniți s'au pierdut vederea. Martorii oculari povestesc, că cu prilejul catastrofei s'au petrecut scene flo-

rose. Bărbați și femei cu copii, năvăliau afară din casele, cari ardeau cumplit, și nu aflau refugiu, căci ori încătrău se întorceau, numai flăcări puteau să întâmpine. Pagubele sunt nespus de mari.

Morțea unui episcop dinaintea altarului. Un cas de morțe s'gduitor s'a întâmplat alaltă-eri după amiazi în biserica catedrală *San Lorenzo* din *Genoa*. Episcopul *Monsignore Rossi* a fost lovit de damba înaintea altarului, în urma căreia a murit momentan.

Georg Brandes, renumitul estetician și istoric, zace greu bolnav în *Copenhaga*. Din cauza acesta a întârziat cu publicarea broșurei intitulate „*Națiunea germană*“, în care ia poziție contra espulșărilor, ce sunt la ordinea zilei aici în *Germania*.

Spioni englesi în porturile franceze. O gazetă din *Paris* spune, că deja de ani de zile cete întregi de spioni englesi cutriera porturile franceze maritime și orașele cu porturi, cari fac studii și însemnări asupra situațiunii, și le împărtășesc fără nici o piedecă guvernului din *Londra*. Despre acești spioni se dice, că sunt trimiși în porturile franceze ca detectivi, cari ar avé chiănarea de-a urmări pe defraudatorii englesi. Acești detectivi sunt de obicei cunosători ai limbei franceze. Scopul lor însă este cu totul diferit de cel ce se mărturisește pe față, căci ei pe lângă rolul de urmăritori ai defraudatorilor și criminalilor, au principala chiămăre de-a spiona.

Antichități. In *Cinc-biserici*, cu ocaziunea regulării isvorului de apă minerală de-acolo, s'au aflat Țilele acestea în pământ mai mulți bani de pe timpul Romanilor, precum și 6 țevi de lut ars, cari au stat ascunse în pământ peste 2000 de ani. După aceste țevi se conchide, că isvorul de apă minerală din *Cinc-biserici* a fost întrebuințat și din partea Romanilor.

Concurs literar.

Se publică concurs pentru un premiu de 500 corone, care se va decerne celei mai bune lucrări asupra subiectului: „*Istoria instituțiilor culturale ale Românilor din Ungaria și Transilvania dela 1848—1898*“.

Censurarea lucrărilor, ce vor intra la concurs, se va face prin o comisiune compusă din 5 membrii, aleși de comitetul central. Membrii comisiunii nu trebuie să facă parte din comitet. Decernarea premiului se va face de comitetul central, după ascultarea raportului comisiunii, cu vot secret, în o ședință convocată anume spre acest scop.

Premiul se va putea acorda numai unei lucrări în estensiune de cel puțin 10 côle de tipar 8° mare, care va cuprinde un tablou critic al desvoltării institutelor române de învățământ, al societăților și altor întreprinderi și instituțiilor culturale române din patrie, și va arăta rezultatele realizate, precum și condițiunile și piedecile lucrării culturale a poporului român din patrie.

Manuscrisurile trebuie provădate cu o devisă și un plic, care să cuprindă numele și adresa autorului, se vor scrie în caiete de format 4° mare pe o singură față a foilor și se vor trimite la adresa Presidiului Asociațiunii, cel mult până la 31 Decemvre 1899 st. n.

Lucrarea premiată se va tipări pe spesele Asociațiunii în cel puțin 1000 esemplare, din cari jumătate trec în proprietatea autorului.

Din ședința comitetului central al „*Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*“, ținută în Sibiiu la 26 Ianuarie 1899.

Dr. I. Pușcariu,
vice-președ.

Dr. Beu,
secr. II.

Literatură.

In editura librăriei H. Steinberg din *Bucuresci* (Strada Șelari 3) a apărut o nouă dramă în trei acte, intitulată „*O lec-*

ție“, al cărei autor e d-l *Radu D. Rosetti*, cunoscutul scriitor, care prin acesta a dat literaturii române nu mai puțin, ca vre o 12 opere diferite, prosă și poeziă. Prețul 2 lei.

Mulțămirea publică.

Tuturor domnilor colegi, amici și cunoscuți ai iubitului și neuitatului nostru tată Dr. Vasile Glodariu, fost profesor la gimnaziul român din Brașov, cari au binevoit a lua parte la înmormântare, le adresăm mulțumirile noastre cele mai căldurose, în special mulțămim d-lui director gimnazial *Virgil Onițiu* pentru frumosul și elocventul discurs funebru, ce l'a pronunțat.

Brașov, 23 Ianuarie 1899.

Familia jalnică.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 6 Februarie. Din cónsfătuirile în audiențele de Sâmbătă ale lui *Fejervary*, *Szechenyi* și *Szell* reese, că monarhul dorește pacea, d'er vrea, ca indemnitatea să se voteze încă cabinetului *Banffy* și dorește tot-odată modificarea regulamentului camerei, ca să nu se mai potă face obstrucțiune tehnică. Se dice, că *Szell* a adus cu sine asigurarea, că în cazul votării indemnității, nu va fi disolvată camera.

Bucuresci, 5 Februarie. După informațiunile date de ministerul de interne, nici o mișcare nouă nu s'a mai produs între țărani *Olteni*. In diferite puncte a fost concentrată armată spre a preveni eventualele turburări. Mulți din sătenii, cari fuseseră arestați, au fost liberați pentru a liniști spiritele. Numărul celor arestați este de vre-o 30 persoane.

DIVERSE.

O proprietate de 5 milioane jugere. Englesii și Francesii se cêrtă mult în afaceriile coloniale, și acum în *Africa*, acum în *America* se ivesc între ei cestiuni de controversă, pentru cari mai că sunt gata a se lua de capete. Aici cestiunea *Nouei-fulnandă* este aceea pentru-care cele două mari puteri duc o foarte înverșunată luptă de condei, cu toate că *Noua-fulnandă* este proprietatea unui singur om. Acesta se numește *Gillespie Robert Reid*, originar din *Scotia*. Din cauza averii colosale ce o posedă, cunoscutii îl numesc „*Țarul-Reid*“. *Noua-fulnandă* este cu 1/6 mai mare decât *Scotia*. Posesiunea colosală de 5 milioane jugere a lui *Reid* este bogată în cărbuni de piatră, fier, aramă, asbest și păcură.

Greutatea creierului. In mâna tuturor desmățirilor, laicii cred totuși, că greutatea creierului stă în strînsă legătură cu destoinicia spirituală. Fapte însă par a dovedi, că nu este tocmai așa. Cea mai mare greutate a creierului a avut'o un purtător de diare din *Londra* (2.485), a cărui lipsă de capacitate spirituală au recunoscut'o toți cei din jurul séu. Dintre omenii renumiți, *Turgenyev* a avut creier mai greu (2.955 grm.), după el un medic vestit, Dr. *Abescombe* (1.954 gr.) și generalul american *Ben Buller* (1.924 grm.). Greutatea mijlocie a creierului omeneșc este de 1.565 și 1.720 grame, însă foarte mulți omeni renumiți, ca *Gambetta*, au avut creier sub această greutate. Creierul lui *Gambetta* a avut o greutate numai de 1.270 grame.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dr. Sterie N. Ciurcu.

IX Pelikangasse Nr. — 10, Viena.

Consultați cu celebritățile medicale și cu specialiști dela facultatea de medicină din Viena.

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Februarie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.55
Renta de corone ung. 4%	97.95
Impr. oil. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.60
Impr. oil. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.70
Oblig. oil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonuri rurale ungare 4%	95.70
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	161.—
Losuri pentru rez. Tisei și Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	101.45
Renta de hartie austr.	101.30
Renta de aur austr.	119.85
Losuri din 1860.	141.—
Actii de-ale Banței austro-ungară	935.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	397.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	369.0
Napoleondori	9 56
Mărci imperiale germane	58.95
London vista	120.40
Paris vista	47.80
Rente de corone austr. 4%	102.10
Note italiene	44.45

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 25 Ianuarie n. 1899

Săminte	Cantitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grân Bănătenesc	80	10.50	10.55
Grân dela Tisa	80	10.55	10.65
Grân de Pesta	80	10.50	10.60
Grân de Alba-rega	80	10.50	10.60
Grân de Bácska	80	—	—
Grân ung. de nord	80	—	—
Grân românesc	80	—	—

Săminte vechi ori nouă	soțul	Cantitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcară	nutreț	70-72	8.05	8.10
Orz	de vînsa	50-62	6.10	6.40
Orz	de bare	62.64	6.70	7.50
Orz		54.66	7.7	8.50
Ovăs		39.41	5.80	6.15
Cucurus	bănăt.	75	—	—
Cucurus	altă soia	—	—	—
Cucurus		—	—	—
Hirișcă		—	—	—

Produse div.	Prețul	Cursul	
		dela	până
Sem. de trif.	Luteină ungar.	46	56
—	transilvană	—	—
—	bănătenă	—	—
—	roșie	41	44
Oleu de rap.	rafinat dopt	—	—
Oleu de in		—	—
Uns. de porc	dela Pesta	55	55.50
—	dela țară	—	—
Silăzină	svântată	47	47.50
—	afumată	53	54
Sen		—	—
Prune	din Bosnia în buți	8.25	8.50
—	din Serbia în saci	7.25	7.50
Lictar	slavon nou	13.50	13.75
—	bănătenesc	11.50	12
Nucl	din Ungaria	—	—
Gogoși	ungurești	—	—
Miere	sărbesci	—	—
—	brută	—	—
Cesră	galbină strecurată	—	—
Spirit	de Rosenau	—	—
—	brut	—	—
—	Drojdițe de spirit	—	—

Cursul pieței Brașov.

Din 6 Februarie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.46	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.42	Vënd.	9.46
Napoleond'orî. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbenî Cump.	5.63	Vënd.	5.66
Ruble Rusesco Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesco Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Bursa de București.
din 1 Februarie n. 1899.

Valori	Do. bândă	Scad. cup.	Cu banî gata.
Rețea română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	101.—
Centă amortisabilă	5%	—	100 1/2
" (Impr. 1892)	5%	Jan.-Iul.	100 1/2
" din 1893	5%	—	100 —
" 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	92 —
" (Impr. de 32 1/2 mil.	4%	Jan.-Iulie	92 1/4
" (Impr. de 50 mil.	4%	—	92 1/4
" (Impr. de 274 m 1890	4%	—	92 1/4
" (Impr. de 45 m. 1891	4%	—	92 1/4
" (Im. de 120 iul. 1894	4%	—	93 —
" (Im. de 90 mil. 1896	4%	—	93 —
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mar.-Nov.	—
Oblig. Casei Pensunilor fr. 307	10	—	—
Oblig. comunei București 1888	5%	Jan.-Iul.	—
" " " din 1884	5%	Mar.-Nov.	—
" " " din 1888	5%	Jan.-Dec.	—
" " " din 1890	5%	Mar.-Nov.	—
Scrisuri fonciare rurale	5%	Jan.-Iulie	99.7/8
" " " urbane Bucuresc.	4%	—	90.1/8
" " " Iași	5%	—	96 3/4
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	—	93 3/4
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—
Banca Națion. ult. div. 88.—	500	intr. v.	2790
Banca agricolă	500	150 v.	380 —
Dacia-România ult. div. 35 lei	300	intr. v.	491.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	—	544 —
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	—	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	—	94 —
Soc. Rom. de Hartie ult. —	100	—	—
" Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	—	—
Soc. rom. de petrol em. u. d. 0	200	—	—
" " " 2 em. u. d. 0	100	—	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	—	—	—
" Bistrița" soc. p. f. hârtii 30	—	—	—
Societ. p. const. de Tramways	—	—	—
20 tranș aur	—	—	—

SCOMPTURÎ:

Banca naț. a Rom	6%	Paris	3%
Avansuri pe efecte	7%	Peterseurg	6%
Casa de Depuneri	5%	Berlin	6%
Londra	4%	Belgia	4%
Viena	5%	Elveția	4%

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 30 Ian. de 28,709 capete, la 31 Ianuarie au intrat 274 capete și au eșit 118 capete rămânând la 1 Feb. un număr de 28 865 capete.
Se notează marfa: unгурescă veche grea dela 45— cr. până la 46 1/2 cr marfă unгурescă tinără grea dela 49— cr. până la 49 1/2 cr. de mijloc dela 48 1/2 cr. până la 49— cr. ușoră dela 48 cr. până la 49— cr.

Contul Bilanțului

ACTIVE	fl.	cr.	PASIVE	fl.	cr.
Cassa în număr	3060	42	Capital de acții	50000	—
Escompt	265988	04	Fond de rezervă	10028	76
Credite personale	21699	70	Fond de pensiune	500	01
Imprumuturi hipotecare	11053	50	Depuneri spre fructificare	187502	51
Credite cambiale cu acoperire hipotecare	14799	60	Reescompt	63683	70
Lombard	3651	50	Dividende neridicate	80	—
Efecte publice	1129	—	Diverse Conturi creditore	407	15
Conturi-curente	438	—	Interese transitoare	2022	86
Realități	662	12	Profit curat	9528	93
Mobiliar	fl. 470.—	—			
amortisat	50.—	420			
Diverse conturi debitoare	852	34			
	323754	22		323754	22

Profit și Perderi

EȘITE	fl.	cr.	INTRATE	fl.	cr.
Interese:			Interese:		
de depuneri spre fructificare	10115.17		de escompt	27371.94	
de reescompt	5120.82		de credite persoanele	2527.13	
de Cont-curent	67.05	15308	de imprumuturi hipotecare	1254.22	
Spese:			de credite cambiale cu acoperire hipot.	1319.84	
Salarii	3059.94		de lombard	359.38	
Chirie, imprimate, registre, diverse	1196.72		de efecte	15.—	32847
Marce de prezență	457.50	4714	Provisiuni	693	16
Contribuțiuni:					
directă	2933.03				
10% dare după interesele la dep.	1011.51	3944			
Amortisare din mobiliar	50	—			
Profit curat	9528	93			
	33540	67		33540	67

Lipova, 31 Decembrie 1898.

V. Hamsea m. p. Director executiv. Sever Bocu m. p. prim contabil.
A. Ciugudean m. p., I. Cimponeriu m. p., Dr. G. Popescu m. p., P. Papp m. p., V. Dehelean m. p.

Confrontându-se cu cărțile principale și auxiliare le-am aflat esacte.

Lipova, 2 Februarie 1899.

Comitetul de supraveghere:

Teodor Ceontea m. p., Terențiu Petroviciu m. p., Teodor Cosma m. p. președ. Dionisiu Popoviciu m. p. Stefan Bordoșiu m. p.

Raportul comitetului de supraveghere.

Onorată adunare generală!

Avem onoare a Vă raporta, că am urmat cu atențiune afacerile institutului din decursul anului de gestiune 1898 și am aflat exemplară punctualitate și ordine la institut, atât cu ocaziunea revisiunilor prescise de statute, cât și celor extra ordinare. Tot astfel revêdând din poziție în poziție compunerea bilanțului și contului profit și pierderi le-am aflat indeplină consonanță și conform legii comerciale.

Vê raportăm în fine, că primim propunerea direcțiunii relativă la distribuirea venitului curat de pe anul 1898 conform bilanțului de fl. 9528.93, și rugăm onorata adunare generală să binevoescă a da absolutul pe anul de gestiune 1898 atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghere.

Lipova, 2 Februarie 1899.

Prof. Teodor Ceontea m. p., președinte.

Terențiu Petroviciu m. p., Dionisiu Popoviciu m. p., Ștefan Bordoșiu m. p., Teodor Cosma m. p.

Publicațiune repetită!

Biserica română din Rêșnov (com. Brașov), ca proprietară, vinde prin licitațiune publică arbori de fag, aflați pe muntele „Dihanul”, (Județul Prahova, România), cari vor da după calculul făcut aproximativ suma de 3000 stângini. Terminul de licitațiune se statorosește pe ziua de 31 Ianuarie (12 Febr.) a. c. la 11 ore în biserica rom. gr. or. din loc. Condițiunile de licitare și respective exploatare se pot vedea la președintele comitetului parochial George Ilie, unde sunt de înaintat și eventualele oferte.

Rêșnov, 17 (29) Ianuarie 1899.

Comitetul parochial:

George Ilie m. p., Romul Cristolovean, președinte. 482,1—3. notar.

Nr. 804—1898.

PUBLICAȚIUNE.

În 10 februarie 1899 înainte de prânz la 10 ore va avé loc în biroul oficiului orășenesc forestieral pertractarea de oferte a arândărei muntelui de pașunat „Șipot” (664.86 jugere catastreale) în revierul Șanțului vechiu.

Oferenții au de a-și așterne ofertele provêdute cu timbru de 50 cr. și cu vadiu de 40 fl.; în care ofert tot-deodată este da a-se aminti, că oferentului i sunt cunoscute condițiunile și că se supune lor, până în 10 Februarie a. c înainte de prânz la 9 ore acestui oficiu.

Brașov, în 9 Ianuarie 1899.

1—24.1. Oficiul orășenesc forestieral.

„LIPOVANA“

institut de credit și economii în Lipova.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „LIPOVANA”, societate pe acții, se invită la

a V-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 23 Februarie st. n. a. c. la 10 ore a. m. în localul institutului opidul Lipova.

Obiecte de pertractare:

- 1) Raportul direcțiunii pe al 5-lea an de gestiune.
- 2) Raportul comitetului de supraveghere.
- 3) Darea absoluturului direcțiunii și comitetului de asupraveghere (§. 26 din statute)
- 4) Deciderea asupra întrebunțării profitului curat și fixarea dividendelor pro 1898 (§§. 26 și 46 din statute).
- 5) Pertractarea eventualelor propunerii (§. 26 lit. g. din statute).
- 6) Alegerea președintelui institutului, pe un nou period de 6 ani (§§. 19 și 16 lit. c. din statute) și
- 7) Alegerea a doi membrii în direcțiune.

Domnii acționari, cari voese a participa la adunarea generală, în conformitate cu §. 16 din statute se așează a depune la cassa institutului acțiunile înainte de deschiderea adunării generale.

Lipova, 4 Februarie 1899.

Alecsandru Mocsonyi m. p. președinte.